

VENDIM
Nr. 111, datë 6.6.2023

AUTORIZIM I NDIHMËS SHTETËRORE “PËR PROJEKTIMIN, FINANCIMIN, NDËRTIMIN, OPERIMIN, MIRËMBAJTJEN DHE TRANSFERIMIN E IMPIANTIT FOTOVOLTAIK, ME KAPACITET PREJ NJËQIND E DYZET (140) mwp NË REMAS – KARAVASTA, LUSHNJË”

Komisioni i Ndihmës Shtetërore, me pjesëmarrjen e:

- znj. Delina Ibrahimaj kryetare;
- znj. Mimoza Dhëmbi anëtare;
- znj. Brikena Qela anëtare;
- znj. Inida Methoxha anëtare;
- z. Ahmet Mançellari anëtar,

në mbledhjen e tij të radhës të datës 6.6.2023, në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, në bazë të ligjit nr. 9374, datë 22.8.2022, “Për Ndihmën Shtetërore”, të ndryshuar, dhe vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 817, datë 28.12.2005, “Për miratimin e rregullores ‘Për procedurat dhe formën e njoftimit’”, mori në shqyrtim kërkesën e Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE) me shkresën nr. 199, datë 9.1.2023, njoftimin e ndihmës shtetërore për projektin “Për projektimin, financimin, ndërtimin, operimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e impiantit fotovoltai, me kapacitet prej njëqind e dyzet (140) mwp në Remas – Karavasta, Lushnjë”.

Baza ligjore për njoftimin e ndihmës: ligji nr. 7/2017, “Për promovimin e energjisë nga burimet e rinovueshme”; vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 349, datë 12.6.2018, “Për miratimin e masave mbështetëse për nxitjen e përdorimit të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme të diellit dhe të erës, si dhe të procedurave për përzgjedhjen e projekteve për përfitimin e tyre”; si edhe urdhri i ministrit të MIE-s nr. 336/1, datë 20.12.2019, për themelimin e një komisioni të posaçëm për të zhvilluar një procedurë konkurruese, “Për përzgjedhjen e projektit që do të marrë masat mbështetëse për ndërtimin e impiantit fotovoltai në zonën e Karavastës dhe të Libofshës”, në emër të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë së Republikës së Shqipërisë bazuar në ligjin e burimeve të rinovueshme dhe VKM-në nr. 349.

Komisioni shqyrtoi planin e ndihmës shtetërore të sipërcituar, duke vlerësuar përputhshmërinë e saj me ligjin nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, dhe:

VËREN SE:

1. Në përputhje me Vendimin nr. 349 datë 12 Qershor 2018 të Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë “Për miratimin e masave mbështetëse për nxitjen e përdorimit të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme të diellit dhe të erës, si dhe të procedurave për përzgjedhjen e projekteve për përfitimin e tyre” (“VKM 349”), MIE ka ftuar ofertuesit të dorëzojnë ofertat e tyre në një procedure konkurruese, për projektimin, financimin, ndërtimin, operimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e një impiantit me një kapacitet prej njëqind e dyzet (140) mwp në Remas – Karavasta, Lushnjë, dhe Libofshë, Fier, Shqipëri (“Projekti”), prej të cilave shtatëdhjetë (70) mwp e kapacitetit do të mbështetet nëpërmjet një marrëveshjeje për blerjen e energjisë elektrike (PPA) të konvertueshme në një kontratë për diferencë (CfD), me përmbushjen e disa kushteve të tregut (“Kapaciteti i Mbështetur”) dhe pjesa e mbetur nuk do të mbështetet (“Kapaciteti Tregtar”).

2. Objektivi i skemës: përmbushja e objektivave për sigurimin e energjisë së rinovueshme dhe diversifikimi i portofolit të prodhimit të energjisë së rinovueshme, dhe zvogëlimin e varësisë nga energjia elektrike e importuar.

3. Përfitues i masës: ofertuesi i përzgjedhur nëpërmjet procedurës konkurruese: Volitalia SA, një shoqëri e themeluar dhe organizuar sipas ligjeve të Francës, me adresë të regjistruar në 84 Boulevard de Sébastopol, 75003, Paris Francë, regjistruar në Regjistrin Tregtar të Parisit, me numër 485 182 448. Karavasta Solar sh.p.k., një shoqëri me përgjegjësi të kufizuar, themeluar dhe organizuar sipas ligjeve të Shqipërisë, regjistruar pranë Qendrës Kombëtare të Biznesit, me NUIS M0202000IJ, zotëruar plotësisht në mënyrë indirekte nga Volitalia SA.

4. Përshkrimi i masës: sipas njoftimit të MIE-s, referohet se ofertuesit të përzgjedhur, i është ofruar mundësia e avantazheve ekonomike financiare ose të tjera pozitive, të cilat nuk do t'i kishte marrë në kushte normale të tregut, në formën e:

1. Një blerjeje të garantuar sipas një marrëveshjeje për blerjen e energjisë elektrike (PPA) nga një blerës i 50% të energjisë elektrike të prodhuar nga impianti, përcaktuar si 50% të prodhimit të matur ose prodhimit të nominuar ("Prodhimi i mbështetur") me një çmim fiks ofertë të ofruar në proces konkurrues (çmimi i ofertës – 24,89 EUR/mwh) gjatë një periudhe 15-vjeçare, sipas marrëveshjes për blerjen e energjisë elektrike (PPA), për sa kohë që kushtet e konvertimit në CfD nuk janë përmbushur. Para ndodhjes së kushteve të konvertimit të CfD, një pjesë e rrezikut tregtar që lidhet me funksionimin e kapacitetit të mbështetur, duke përfshirë rrezikun që lidhet me mosdisponueshmërinë e blerësve në tregun me shumicë, luhatjet në çmimet e përdoruesve fundorë dhe kërkesa e përdoruesve fundorë i kalon blerësit sipas PPA-së. Prodhimi në tejkalim të prodhimit të mbështetur ("Prodhimi tregtar") do të shitet në tregun e lirë. Çmimi i energjisë elektrike, sipas PPA-së do të shërbejë si çmim fiks në CfD.

2. Me konvertimin e PPA-së nga një marrëveshje për blerjen e energjisë elektrike të shlyer fizikisht në një kontratë për diferencë (CfD) të shlyer financiarisht,¹ kur çmimi *fixed strike* (që i korrespondon çmimit të ofertës) është më i lartë se çmimi i referencës i lëvizshëm, përfituesit i ofrohet pagesa e CfD për prodhimin e mbështetur si një çmim shtesë mbi çmimin e tregut (çmim që i korrespondon diferencës midis çmimit referencë të lëvizshëm dhe çmimit fiks (*strike*)).² Një konvertim i PPA-së në CfD do të realizohet, kur ndodh një rast konvertimi në përputhje me nenet 5.8 dhe 5.9 dhe shtojcën 4 të PPA-së dhe PDA-së, konkretisht kur të plotësohen në mënyrë kumulative kushtet e mëposhtme:

¹ Një konvertim i tillë në CfD do të realizohet kur ndodh një rast konvertimi në përputhje me nenin 5.8, 5.9 dhe shtojcën 4 të PPA-së dhe PDA-së, (i.e. me përcaktimin nga Autoriteti Kompetent se energjia elektrike e prodhuar nga impianti duhet të jetë e disponueshme për blerje në tregun e organizuar të energjisë elektrike, në përputhje me modelin e tregut të energjisë elektrike të krijuar sipas legjislacionit të zbatueshëm; vendosjen e shkëmbimit të energjisë elektrike dhe ofrimit të çmimeve ekuilibër nga operatori i shkëmbimit të energjisë elektrike, të cilat janë të shpeshta dhe likuide sa duhet për të shërbyer si çmime të ndryshueshme reference ndaj çmimit të energjisë elektrike (si një çmim fiks) për të mundësuar zgjidhjen financiare bazuar në diferencën ndërmjet çmimit të ndryshueshëm dhe çmimit fiks; likuiditeti i mjaftueshëm i tregut të organizuar të energjisë elektrike përcaktohet nga një autoritet kompetent, bazuar në një vlerësim të thelluar të tregut me shumicë të energjisë elektrike, vlerësim i cili bëhet jo më herët se 12 (dymbëdhjetë) muaj kalendarikë pas krijimit të tregut të organizuar të energjisë elektrike dhe bazohet në një numër treguesish kryesorë, në përputhje me praktikën e mira të industrisë.

² Në një kontratë për diferencë (CfD) të konvertuar: i. çmimi i energjisë elektrike shërben si çmim fiks; ii. çmimet ekuilibër të tregjeve të energjisë elektrike shërbejnë si çmime të luhatshme referencë ndaj çmimit të energjisë elektrike, për të mundësuar shlyerjen financiare, duke iu referuar diferencës ndërmjet çmimit të luhatshëm dhe çmimit të energjisë elektrike; iii. dhe transferimi i kësaj marrëveshjeje një enti të caktuar nga autoriteti kompetent që të veprojë si palë tjetër në një kontratë të konvertuar për diferencat, që mund të përfshijë operatorin e energjisë së rinovueshme ose një ent tjetër, iv. çdo ndryshim tjetër që duhet t'i bëhet PPA-së, për të arritur (sa më shumë të jetë e mundur) të njëjtin ekuilibër të përfitimeve, përgjegjësisë, risqeve dhe shpërblimeve ndërmjet palëve lidhur me objektin e PPA-së, sikurse kërkohen në datën e hyrjes në fuqi.

- Autoriteti Kompetent (ministria ose autoriteti rregullator ERE) të përcaktojë se energjia elektrike e prodhuar nga impianti duhet të jetë e disponueshme për blerje në tregun e organizuar të energjisë elektrike (i.e. Bursa e Energjisë ALPEX), në përputhje me modelin e tregut të energjisë elektrike të krijuar sipas legjislacionit të zbatueshëm;

- Të vendoset në operim Bursa e Energjisë ALPEX për shkëmbimin e energjisë elektrike dhe ofrimin e çmimeve ekuilibër nga operatori i ALPEX-it, të cilat duhet të jenë mjaftueshmërisht të shpeshta dhe likuide sa duhet për të shërbyer si çmime të ndryshueshme reference ndaj ÇMIMIT të energjisë elektrike (si një çmim fiks) për të mundësuar zgjidhjen financiare bazuar në diferencën ndërmjet çmimit të ndryshueshëm dhe çmimit fiks;

- Autoritetet kompetente (autoriteti rregullator ERE, pasi opinionit të Autoritetit të Konkurrencës) të vendosin në bazë të një analize të thelluar se ALPEX është në gjendje të prodhojë çmime të besueshme, mjaftueshmërisht të shpeshta dhe likuide, të cilat mund të konsiderohen si çmime tregu, në kuptim të EEAG, i.e. likuiditeti i mjaftueshëm i tregut të organizuar të energjisë elektrike përcaktohet bazuar në një vlerësim të thelluar të tregut me shumicë të energjisë elektrike, vlerësim i cili bëhet jo më herët se 12 (dymbëdhjetë) muaj kalendarikë pas krijimit të tregut të organizuar të energjisë elektrike dhe bazohet në një numër treguesish kryesorë, në përputhje me praktikatat e mira të industrisë.

- Pas plotësimit të kushteve më lart, konsiderohet se ekziston një çmim tregu në Shqipëri në kuptim të udhëzimit të Komisionit Evropian për ndihmën shtetërore për mbrojtjen e mjedisit dhe energjisë (EEAG). Me ndodhjen e një rasti konvertimi, Marrëveshja për Blerjen e Energjisë Elektrike PPA, me likuidim fizik duhet të konvertohet në një kontratë për diferencë me likuidim financiar, sipas afateve dhe kushteve të paracaktuara në përputhje me kërkesat e EEAG-së.

Ndryshimet që bëhen për konvertimin në CfD të dyanshme duhet të arrijnë (për aq sa të jetë e mundur) të njëjtin ekuilibër të përfitimeve, detyrimeve, risqeve dhe shpërblimeve ndërmjet palëve në lidhje me objektin e PPA-së, sikurse janë në fuqi në datën e hyrjes në fuqi për të reflektuar konvertimin.³

Në rast konvertimi në një CfD, dispozitat e PPA-së për livrimin dhe pagesën do të ndryshohen për të parashikuar çmimin e tregut për energjinë e prodhuar dhe ndarjen e elementit të shpërblimit të ndryshueshëm nga çmimi i tregut.

- Detyrimi i prodhuesit për shitjen e të gjithë energjisë së prodhuar në impiant në tregun e organizuar të energjisë elektrike (ALPEX).

- Çmimi i Energjisë Elektrike sipas PPA-së do të shërbejë si çmim fiks në CfD.

- Çmimi referencë i energjisë elektrike (EUR për mw) që do të përfshihet në CfD është çmimi orar i ditës në avancë për periudhën përkatëse, që do të caktohet nga burimi i çmimit referencë, ALPEX.

³ Për të implementuar një konvertim, me ndodhjen e një rasti konvertimi, secila Palë mund të njoftojë Palën tjetër duke kërkuar që Palët të takohen për të diskutuar konvertimin dhe, në mirëbesim, do të përpiqen të bien dakord për ndryshimet e nevojshme që duhet të bëhen në PPA për të arritur (për aq sa të jetë e mundur) të njëjtin ekuilibër të përfitimeve, detyrimeve, risqeve dhe shpërblimeve ndërmjet Palëve, në lidhje me objektin e PPA-së, sikurse zbatohet në datën e hyrjes në fuqi për të reflektuar konvertimin.

Në qoftë se Palët nuk janë në gjendje të bien dakord për ndryshimet e konvertimit atëherë secila Palë do ta dërgojë çështjen për vendim në Qendrën për Zgjidhjen dhe Negocimin e Mosmarrëveshjeve të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë për përcaktimin e ndryshimeve që duhet t'i bëhen për konvertimin në CfD që janë të nevojshme për të arritur (për aq sa të jetë e mundur) konvertimin, duke ruajtur të njëjtin ekuilibër të përfitimeve, përgjegjësi, risqeve dhe shpërblimeve ndërmjet Palëve lidhur me objektin e PPA-së, sikurse zbatohen në datën e hyrjes në fuqi. Nëse një çështje nuk zgjidhet brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditësh pune (apo brenda një kohe të pranuar nga Palët) nga referimi për ndërmjetësim në Qendrën për Zgjidhjen dhe Negocimin e Mosmarrëveshjeve të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë, secila nga Palët mund të nisë procedurat për arbitrazh ndërkombëtar në përputhje me dispozitën për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve.

- Nga krahasimi midis çmimit fiks dhe çmimit referencë, pagesa e diferencës së çmimit/shpërblimit nga pala e CfD-së tek Shitësi apo anasjelltas.

- Pala e CfD-së do t'i paguajë prodhuesit shumën e barabartë me diferencën (nëse diferenca është pozitive) midis çmimit të energjisë elektrike të kontratës/çmimit fiks dhe çmimit referencë të energjisë elektrike shumëzuar me prodhimin e caktuar; apo

- Shitësi do t'i paguajë palës së CfD-së shumën e barabartë me diferencën (nëse diferenca është negative) midis çmimit fiks dhe çmimit referencë të energjisë elektrike shumëzuar me prodhimin e caktuar.

5. Dhënës i ndihmës: Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë.

6. Vlerësimi i ekzistencës së ndihmës shtetërore: Komisioni vlerëson nëse skema e njoftuar përmbush në mënyrë kumulative kushtet e parashikuara në paragrafin 1, të nenit 4, të ligjit nr. 9374/2005, "Për ndihmën shtetërore", të ndryshuar, sipas së cilës përcaktohet, se: "Përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj, ndalohet çdo ndihmë e dhënë nga burimet shtetërore, në çfarëdo formë e cila, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, shtrembëron ose kërcënon të shtrembërojë konkurrencën, duke dhënë përparësi për një ose disa ndërmarrje të caktuara ose për prodhimin e produkteve të caktuara, për aq sa mund të ketë ndikim në plotësimin e detyrimeve të ndërmarrja nga Republika e Shqipërisë në marrëveshjet ndërkombëtare që përmbajnë dispozita të ndihmës shtetërore". Referuar të dhënave në skemën e njoftuar, operatori i përzgjedhur për gjenerimin e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme (panelet diellore) do të sigurojë një mbështetje nga burime shtetërore, për energjinë elektrike të gjeneruar, në rastin e një konvertimi të Marrëveshjes për Blerjen e Energjisë Elektrike PPA me likuidim fizik në një kontratë për diferencë me likuidim financiar, në përputhje me nenin 5.8 dhe 5.9 të Marrëveshjes për Blerjen e Energjisë Elektrike për Impiantin fotovoltai, me vendndodhje në zonën e Karavastasë dhe Libofshës në Shqipëri, nënshkruar ndërmjet FTL sh.a dhe "Karavasta Solar" sh.p.k., datë 19.11.2020 dhe shtojcën 4, "Konvertimi i marrëveshjes", të Marrëveshjes për Blerjen e Energjisë Elektrike.

Gjithashtu, referuar shtojcës nr. 2, "Forma e garancisë së pronarit", që do të lidhet me "garantuesit" (Republikës së Shqipërisë) dhe "përfituesit" (një shoqërie të themeluar në Republikën e Shqipërisë), sipas së cilës: "*Garantuesi ka rënë dakord që të garantojë që pala tjetër (përfituesi ose sipas rastit, Cesionari/ët e saj) do të përmbushin detyrimet për shlyerjen e pagesave ndaj përfituesit sipas transaksionit*". Për më tepër, referuar njoftimit të MIE-s, përcaktohet se: "*Ndryshimet që bëhen për konvertimin në CfD të dyanshme duhet të arrijnë (për aq sa të jetë e mundur) të njëjtin ekuilibër të përfitimeve, detyrimeve, risqeve dhe shpërblimeve ndërmjet palëve në lidhje me objektin e PPA-së, sikurse janë në fuqi në datën e hyrjes në fuqi për të reflektuar konvertimin*". Pra skema e njoftuar parashikon aktivizimin e burimeve shtetërore. Duke qenë se energjia elektrike tregtohet në tregje ndërkombëtare, referuar të dhënave të skemës së njoftuar, ekziston mundësia që skema të ndikojë në situatën e konkurrencës në treg të energjisë elektrike treg dhe ndikojë në tregtinë ndërmjet shtetesh. Si rrjedhim, skema e njoftuar përbën ndihmë shtetërore në kuptimin e nenit 4, të ligjit nr. 9374/2005, "Për ndihmën shtetërore", të ndryshuar, e cila ndalohet, përveç rasteve të parashikuara ndryshe në ligjin nr. 9374/2005, "Për ndihmën shtetërore", të ndryshuar.

7. *Përputhshmëria e skemës*. Komisioni vlerëson se skema e njoftuar synon të nxisë prodhimin e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme, në përputhje me nenin 30, "Ndihma operationale për promovimin e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme", të VKM-së nr. 513, datë 4.9.2018, "Për miratimin e rregullores 'Për kushtet dhe procedurat e dhënies dhe autorizimit të disa kategorive të ndihmës shtetërore'", sipas së cilit ndihma operationale për promovimin e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme lejohet nga Komisioni i Ndihmës Shtetërore, nëse plotësohen kushtet e këtij neni dhe të kreut II të VKM-së nr. 513/2018.

Referuar njoftimit të MIE-s, rezulton se është ndjekur një procedurë konkurruese, në bazë të kriterëve të qarta, transparente dhe të paanshme, e hapur për të gjithë prodhuesit e energjisë elektrike nga burime të rinovueshme, siç reflektohet në dokumentet e procedurave konkurruese. Rregullat e përzgjedhjes së përfituesit për dhënien e mbështetjes nëpërmjet PPA të konvertueshme në CfD, parashikojnë sa më poshtë:

- Gjatë fazës së kualifikimit, ofertuesit të cilët kanë përvojën e kërkuar teknike, burimet financiare dhe statusin ligjor për të ofruar një projekt që plotëson kriteret e kualifikimit, siç përcaktohet në dokumentet e procedurës konkurruese, veçanërisht në aneksin 6, kualifikohen.

- Ofertuesit e kualifikuar vlerësohen në bazë të ofertës financiare që konsiston në çmimin fiks të propozuar nga ofertuesi të pandryshuar përgjatë afatit 15-vjeçar i shprehur në euro/mwh, për energjinë e prodhuar nga kapaciteti i mbështetur (çmimi i propozuar ky që nuk duhet të jetë mbi ulët se çmimi tavan) dhe renditen sipas kriterit të renditjes “Tarifa më e ulët e propozuar nga të gjithë ofertuesit/tarifa e cituar nga ofertuesi” (çmimi i ofertës fituese përcakton çmimin fiks të energjisë elektrike për PPA-në). Ofertuesit që paraqesin prova të fondeve të besueshme dhe të verifikueshme për të mbuluar vlerën totale të investimit të propozuar marrin 10 pikë shtesë.

- Pra, shuma e ndihmës (i.e. çmimi i fiksuar i PPA-së, që do t'i korrespondojë çmimit fiks (strike) të CfD-së pas Konvertimit) përcaktohet përmes kësaj procedure konkurruese dhe në asnjë rast nuk mund të tejkalojë çmimin tavan.

- Të drejtat e përdorimit dhe gëzimit mbi vendndodhjen për ndërtimin e impiantit, si dhe të drejtat e servitutit për ndërtimin e linjës së transmetimit, transmetohen nëpërmjet së njëjtës procedurë konkurruese. Kohëzgjatja e mbështetjes kufizohet në 15 vjet nga data operationale e Projektit. Skema CfD do të ofrojë mbështetje financiare për përfituesit, duke ofruar pagesën e diferencës bazuar në prodhimin e siguar të energjisë për një periudhë të caktuar prej 15 vjetësh pas investimit fillestar.

8. *Objektivi i interesit të përbashkët.* Qëllimi i skemës së ndihmës së njoftuar është të ndihmojë vendin që të arrijë sigurimin e prodhimit të energjisë së rinovueshme, në përputhje me vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 580, datë 28.8.2019, “Plani Kombëtar i Konsoliduar i Veprimit për Energjinë e Rinovueshme 2019–2020 (PKVER 2019–2020). Ndihma e njoftuar jepet përmes një procesi konkurrues dhe transparent, si pjesë e masave mbështetëse të parashikuara në ligjin për burimet e rinovueshme dhe VKM-në nr. 349, në mënyrë që Republika e Shqipërisë të arrijë objektivat e saj të energjisë së rinovueshme, të përmbushë detyrimet e reduktimit të emetimeve, të diversifikojë portofolin e saj të prodhimit dhe të zvogëlojë varësinë nga energjia elektrike e importuar, në përputhje me vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 580, datë 28.8.2019, “Plani Kombëtar i Konsoliduar i Veprimit për Energjinë e Rinovueshme 2019–2020 (PKVER 2019–2020). Sipas të dhënave të MIE-s, trajektorja udhëzuese në shtojcën 1, të ligjit nr. 7/2017, “Për energjinë nga burime të rinovueshme” tregon përqindjen detyruese të burimeve të energjisë së rinovueshme në konsumin final bruto të energjisë në Shqipëri, që duhej të ishte arritur deri në 2020:

Pjesa e energjisë së rinovueshme të Shqipërisë në vitin 2009	Mesatarja për 2011–2012	Mesatarja për 2013–2014	Mesatarja për 2015–2016	Mesatarja për 2017–2018	Objektivi për energjinë e rinovueshme në vitin 2020
31,2 %	32,6 %	33,2 %	34,3 %	35,6 %	38 %

Ne seksionin 4.1.3, PKVER 2019–2020 përcakton, se: “Me qëllim arritjen e objektivit kombëtar të konsumit të BRE-ve, prej 38% në vitin 2020, është e domosdoshme një rritje e sasisë shtesë të konsumuar të energjisë elektrike nga burime të rinovueshme, me të paktën 159 ktoe deri në vitin 2020 (Objektivi kombëtar)”.

Kjo rritje shtesë është përkthyer në objektiva specifike, sipas sektorit dhe burimit të energjisë së rinovueshme në seksionin 4.2, “Sasitë e BRE-ve në Planin e Konsoliduar” PKVER 2019–2020, ku gjendet një tabelë përmbledhëse e BRE-ve për ngrohjen/ftohjen, transportin dhe energjinë elektrike, e cila ka përcaktuar sasitë dhe kapacitetet që duhej të shtoheshin për secilin burim gjatë vitit 2019 deri në fund të vitit 2020 në konsumin final bruto, me qëllim arritjen e objektivit kombëtar:

Teknologjitë shtesë të BRE 2018–2020		2018	Shtesat	
		Fakti (ktoe)	Sasia (ktoe)	Gjenerimi (gwh)
	HECV deri në 15 mw	126	18.6	217
	Eolike (Wind)	0	47.7	555
	Fotovoltaike (PV)	0	68.0	784
	MNU	4	17.7	205
	Total 1 përfshirë në PKVBRE	130	152.0	1,761
	Biomase drusore total 2 (ktoe)	0	0	
	Biokarburante total 3 (ktoe)	20.3	20.0	
	Total 1+2+3	150.3	172.0	
	HEC + HECV (në operim 2018)	573.0	634.0	7,369
	Total BRE	723.0	806.0	
ë KFBE		2070	2,120	
		35%	38 %	

Sipas PKVER 2019–2020, objektivi kombëtar për PV është 490 mw deri më 2020–2021. Në mënyrë që objektivat e mësipërm të konsiderohen të plotësuar, duhet që kapacitetet të jenë ndërtuar dhe të jenë vendosur në operim.

9. *Nevoja për ndihmë shtetërore.* Sipas njoftimit të dhënësit të ndihmës, nevoja për dhënien e ndihmës shtetërore vjen si pasojë e pamundësisë së arritjes së objektivave të mësipërm brenda afatit të përcaktuar në (PKVER 2019–2020), për shkak të një kombinimi të dështimeve të tregut dhe pengesave të tjera, të cilat ndikojnë në mënyrë negative në tërheqjen e investimeve në kapacitete të mëdha fotovoltaike në Republikën e Shqipërisë, në mungesë të masave mbështetëse. Të tilla janë:

1. Eksternalitetet negative të tilla si ato që materializohen, për shkak se politikat aktuale nuk ofrojnë siguri të mjaftueshme afatgjatë ose një sinjal të besueshëm çmimi për të lehtësuar investimet në fotovoltaikët diellorë në një kontekst kombëtar dhe ndërkufitar;

2. Eksternalitetet të tilla si pamjaftueshmëria e sigurisë në furnizim dhe mungesa e diversitetit të furnizimit nga tregu;

3. Eksternalitetet që çojnë në incentiva të pamjaftueshme për të arritur përfitime nga zhvillimi i teknologjive të pakonsoliduara në Shqipëri, që lind ndër të tjera nga një dështim në koordinim përmes aktorëve të ndryshëm;

4. Mungesa e një tregu likuid me shumicë të energjisë elektrike brenda Republikës së Shqipërisë; i tillë që të jenë në gjendje të gjenerojë çmime mjaftueshëmrisht të shpeshta dhe likuide;

5. Mungesa e një tregu balancimi të zhvilluar dhe mirëfunksionues brenda Republikës së Shqipërisë;

6. Asimetria e informacionit në dëm të investitorëve të jashtëm ose financuesve, në lidhje me kthimet e investimit dhe rreziqet e mundshme të një projekti diellor fotovoltaik në shkallë të gjerë në Republikën e Shqipërisë,

7. Dështimet e tregut financiar, të cilat kufizojnë fondet në dispozicion për projektet e infrastrukturës energjetike;

8. Pasiguria juridike dhe mosnjohja e kontekstit lokal nga investitorë dhe aktorë me eksperiencë në projekte të ngjashme.

Për shkak të këtyre efekteve të vazhdueshme negative dhe dështimeve të tregut, investimi në shkallë të gjerë në kapacitete fotovoltaike mund të mos jetë i mundur pa ndërhyrjen e shtetit. Aktualisht nuk ekziston asnjë projekt i madh në energji diellore, përveç disa aplikimeve në instalacione të vogla të cilat përfitojnë mbështetje administrative të formës *feed-in tariff*.

10. *Përdorimi i instrumentit* të përshtatshëm. Komisioni vlerëson, se për shkak të eksternaliteteve të vazhdueshme negative, të vlerësuara nga MIE, sigurimi i prodhimit të energjisë elektrike nga burime të rinovueshme të energjisë nuk do të ishte financiarisht e qëndrueshme pa ndihmën shtetërore, si rrjedhim ndihma ka një efekt nxitës, pasi lejon që përfituesit të ndryshojnë sjelljen e tyre dhe të investojnë në projekte të energjisë së rinovueshme.

11. *Proporcionaliteti*. Ndihma ofrohet në formën e premium mbi çmimin e tregut, ku prodhuesit duhet të shesin elektricitetin direkt në treg të lirë. MIE vlerëson se në përputhje me kërkesat e EEAG, veçanërisht pikës 124, me krijimin e një tregu funksional dhe likuid të organizuar me shumicë, PPA do të konvertohet në CfD. Në bazë të CfD-së, prodhuesi duhet të shesë energjinë e tij elektrike direkt në treg dhe ndihma do të jepet në formën e një premium të ndryshueshëm simetrik mbi çmimin e referencës për energjinë elektrike (ky premium konsiston në diferencën midis çmimit fiks (strike) dhe çmimit të referencës së energjisë elektrike në rast se kjo diferencë është pozitive; në rast se diferenca është negative prodhuesi detyrohet të paguaje mbrapsht tek OER premium korrespondues). Me ndodhjen e një Rasti Konvertimi, Marrëveshja për Blerjen e Energjisë Elektrike PPA me likuidim fizik duhet të konvertohet në një kontratë për diferencë me likuidim financiar, sipas afateve dhe kushteve të paracaktuara në përputhje me kërkesat e EEAG-së.

Sa më lart, Komisioni vlerëson se skema e ndihmës e njoftuar mundëson realizimin e një objektivit me interes të përbashkët të rëndësishëm, në mënyrë proporcionale dhe se ndihma është në përputhje me tregun e brendshëm në bazë të VKM-së nr. 531/2018.

PËR KËTO ARSYE,

Komisioni i Ndihmës Shtetërore, në bazë të neneve 13/1, 20, 30 dhe 31 të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar:

VENDOSI:

1. Të autorizojë skemën e ndihmës shtetërore të njoftuar “Për projektimin, financimin, ndërtimin, operimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e impiantit fotovoltaike, me kapacitet prej njëqind e dyzet (140) mwp në Remas – Karavasta, Lushnjë”, mbështetur në nenin 13/1, të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005, “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar.

2. Ministri përgjegjës për energjinë të respektojë dispozitat e parashikuara në nenin 30, të VKM-së nr. 531/2018 lidhur me sa vijon:

- ndihma për teknologjitë e reja demonstruese nuk do të jepet për më shumë se 5% të kapacitetit të ri të planifikuar për energjinë elektrike nga burime të energjisë së rinovueshme, për çdo vit në total;

- ndihma jepet si shtesë mbi çmimin e tregut, nëse çmimi i tregut është më i ulët se çmimi fiks fitues në procesin konkurrues;

- përfituesit e ndihmës duhet t’u nënshtrohen përgjegjësiive standarde të balancimit;

- ndihma nuk duhet të jepet kur çmimet janë në nivelin negativ.

3. Ministri përgjegjës për energjinë, brenda datës 31 mars të çdo viti të paraqesë raport për impaktin e ndihmës shtetërore gjatë vitit paraardhës financiar. Raportet e zbatimit duhet të përmbajnë informacion të detajuar mbi shpenzimet e bëra dhe produktet e arritura.

4. Ministri përgjegjës për energjinë të njoftojë çdo ndryshim të planit të ndihmës.

5. Ministri përgjegjës për energjinë të ruajë deri në dhjetë vjet të gjitha të dhënat për zbatimin e skemës, pasi ndihma e fundit individuale të jetë dhënë në kuadër të kësaj skeme.

6. Ky vendim të botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Delina Ibrahimaj